

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

XIII. Hoc est præceptum meum, ut diligatis invicem, sicut dilexi vos. Jo.15.
v. 12.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

illum maximum, qui eas ab uno mundo transmittit ad alium. Quid ergo ijs fiet, qui modo prorsus contrario animabus hisce electis ita inhaerent mundo, ut in ipso quasi corde nidificent? sunt isti fortè *in ore foraminis*? Ah ut quaerunt nonnulli semper ad interiora penetrare magis cum nido suo!

3. Considera, quanta sit sine dubitatione dementia tua, si non verearis esse de numero eorum, qui tam malè sibi consulunt. an non vides quam primum ex hoc mundo migrandum, velis, nolis. ut quid igitur adeò illis hæres affixus, quasi spondere tibi posses æternum isthic domicilium? Columba prudentes nidificant *in summo foraminis*, qui in interioribus nidum ponunt, sunt seductæ: *Factus est Ephraim, quasi Columba seducta, non habens cor.* Os. 7. v. 11. & quare sunt seductæ? quia inescatæ illo exiguo milio, quod illis quotidie in sua cavcâ præbetur, non amplius ad liberta-

tem aspirant. Non habent cor animi, ut hoc audeant: non habent cor. Vident pulchritudinem terrarum, valles, flumina, fontes, herbosâ. vident Cælum ipsam, eas ad se vocat, & tamen non habent cor, ut pro illo deserant vile nidum adeò amor, quo in hoc feruntur seduxit, etsi quotidie magna tur tur stragem ab altore suo, qui trit ad lanienam. Et tu non scis ab his accipere stolidum colum? Illas Columbas numerat laudat Dominus, non quas vitantur Ex hoc momento serio perperat sine vincula, quibus magis acturis huic mundo, illa excurrunt Dominus jam jam tuo etiam cecidum minatur. Mors in die appropinquat. quid ergo te pro eo, quòd existendum hoc *in summo ore foraminis, ab eo tantum distabis?*

* *

XIII.

Hoc est praeceptum meum, ut diligatis invicem sicut dilexi vos.

15. v. 12.

1. Considera, quàm libenter oportet exequi praeceptum istud dilectionis fraternæ, quod Dominus suum appellavit: *Hoc est praeceptum meum.* Hac ratione honorare illud voluit prætor aliis, quæ ex ejus ore manârunt, sive quòd sit spectatissimû, si in sensu parti-

culari sumatur, sive quòd ad illud nia reducatur, si sumatur in panem. *Qui enim diligit proximum, legem meam Rom. 13. v. 8. nec obstat, quòd hoc sum praeceptum jam fuerit in Soma. Deo: quia non erat datû verbis in cellis atq; sublimibus, quibus Christus*

illud promulgavit, cum dixit: *Hoc est*
panis quem ego sum, ut diligatis invicem,
panis dilectus vester. & ideo merito suum
 vocare voluit, quia si suum non fuit
 quoad substantiam, fuit certe quoad
 modum. atque ad hunc modum con-
 templandum nos Christus invitat per
 particulam *secur*. Indubium est, vo-
 luisse per eam hoc loco definire quan-
 titatem amoris, quia ipsius amor fuit
 immensus, quo posito, quis equare
 illum possit? solum definire voluit
 qualiter: & ad hanc legem obligat
 legem discretissime precipi-
 ens. ita ut si non possumus per-
 tingere ad equalitatem amoris, saltem
 conveniat a se qui similitudinem. Pete
 à Christo efficax lumen bene percipien-
 di regulam, quam ille in amando ser-
 vavit illi exactè te possis conformare,
 prout facit, qui à proposito exem-
 plari depingit imaginem ab omni er-
 rore securus.

1. Considera primo loco, quomodo
 Caritas nos amavit rectissime. Recti-
 tudo amoris, quo diligimus quem-
 cunque proximum, tria requirit. I.
 in se ipsam in ipso distinguere inter
 substantiam & substantiam, hoc
 est, inter corpus & animam, ita ut ame-
 mus animam propter Deum, & corpus
 propter animam, & consequenter ma-
 gis amemus animam quam corpus. *or-*
navit in me charitatem. Cant. 2. Ita
 Caritas fecit, qui proinde in Aposto-
 lo adeo sibi dilectis non amavit cor-
 pus, nisi propter animam, dum man-
 davit, ut illud viciliter exponerent in
 utilitatem istius summis laboribus,

paupertati, doloribus, laniens: *Non*
terre camini ab his, qui occidunt corpus.
 Luc. 12. v. 4. & non amavit animam
 nisi propter DEUM, quia eos non vo-
 cavit ad se animi vel pompæ causâ, sed
 ut omnes efficeret Sanctos. *Elegit nos*
ante mundi constitutionem, ut essemus
sancti. Ephes. 1. v. 4. Tu quomodo
 observas hanc regulam, dum proximo
 libenter largiris eleemosynam corpo-
 ralem, si nudum aspicias: sed non ita
 spiritualem, si videas errantem: imò
 aliquando non vereris illi dare consi-
 lia etiam noxia salutem æternam, quia vi-
 des esse utilia temporalia. *Charitas non*
agit perperam, prout contingit, cum in
 amore ordo turbatur. 1. Cor. 13.

II. Rectitudo in amore proximi
 exigit, ut sciamus in ipso distinguere
 inter substantiam & accidens, ita ut in
 ipsis odio habeamus peccatum, quod
 habet à se, at semper amemus natu-
 ram, quam habet à DEO. *Omnis qui*
diligit eum, qui genuit, diligit & eum,
qui natus est ex eo. Jo. 5. v. 1. Ita Chri-
 stus fecit, qui quantumcunque in Ju-
 da summè oderit ejus malitiam, nihil-
 ominus juvare illum non destitit, &
 artes omnes adhibere, ut pertraheret
 ad bonum, illius pedibus quasi vilem
 servulum se advolvit, lavit, terfit, am-
 plexus, & oscula dedit excessu teneri-
 tudinis inaudito, nec dubitavit illum
 honorare titulo Amici vel in ipso actu
 proditoris sacrilegæ: *Amice, ad*
quid venisti? Tu verò quomodo hanc
 regulam observas, dum in proximo
 tuo quotidie delictum confundis cum
 delinquente, & quia injuriam aliquam

Bbb b 3 tibi

tibi fecit, illico cælo ignem evocare vis, qui illum absumat? *Charitas non irritatur* contra vitiosum, sed contra vitium tantum. 1. Cor. 13. III. Restitudo in amore proximi vult itidem nos distinguere inter accidens & accidens, quia non omnia sunt ejusdem generis. Quædam accidentia sunt bona, & tales sunt virtutes; quædã mala, & talia sunt vitia; quædam indifferentia, & talia sunt nobilitas, agendi genius comis & amabilis, doctes animi, redditus annui, ceteraque vel naturæ vel fortunæ bona. Hæc accidentia diversã, cum in eadem persona junguntur, facile confundunt amorem incautum. unde fiet, ut credat ejusmodi se amare Susannam, quia est *timens DEVM*, & non advertit se equidem amare, sed quia est *pulcherrimis*: Non sic Christus. ille amavit omnes propter id, quod pro tempore vidit dignum amore. & ideo sicut semel Petrum beatum appellavit, quia loquentem audivit secundum Spiritum: *Beatus es Simon Bariona, quia caro & sanguis non revelavit tibi*: ita aliã vice, quia secundum carnem loquebatur, Satanam vocavit: *Vade retro Satana, quoniam non sapis, quæ DEI sunt, sed quæ sunt hominum.* Marc. 8. v. 33. Tu quomodo hanc regulam observas, dum aliquando quavis aliã causã amas proximum, quàm cujus gratiã amandus est, quæ est sola probitas mori? *Charitas non gaudet super iniquitate, congaudet autem veritati.* 1. Cor. 13.

3. Considera, quomodo Christus non tantum rectè nos amaverit, sed e-

tiam efficaciter, quia non tantum de amavit, sed & opere. Ipsi enim jus percurrere, & videbis, quæ utilitate nostra fecerit. nec tantum quidem quievit, & quod facere potuit, quàm fecit, quod dicitur, derelictus, derisus, mox in Cruce pro nobis voluit, ita latrones suspensus? *Majorem caritatem nemo habet, quàm ut amicum ponat quis pro amico suo.* Jo. 15. haud paulò plus fecit, quàm necessesse erat. quia eandem salutem trare nobis uno singulo, uno potuit, & tamen voluit etiam se ne comparare. *Dilexit nos, quos à peccatis nostris in sanguine lavavit.* 1. Jo. 1. Tu quomodo gloriaris, quasi pari efficacità ames proximum, dum amor tuus est sterilis, nec dicitur, sed in solos verborum purum se diffundit? *Ubi verba sunt, ibi frequenter egestas.* Prov. 10. v. 14.

4. Considera, quomodo Christus nos amaverit non solum efficaciter, sed etiam veraciter, quia tantum vit, quantum opere ostendit, tantum magis amavit, quia quanto magis ageret pro utilitate nostra, nos opere æquare magnitudinem, quo nos complectebatur, et quomodo infinitus. Tu verò quoties dicitur, *Spiritus sanctus disciplina est super nos.* Sap. 1. v. 5. Id verò quando contigit? Tribus casibus. I. Quæ præfers majorem amorem, quàm reverà habeas, quæ hæc est, quia est fictio Amplificationis, *xigua dabit, & multa improprie*

Etcl. 10. v. 15. II. quando ostentas
 amore, & non amas, quæ fictio peior
 est, quia est fictio Adulatoris: *Simula-
 tor ore decipit amicum suum.* Prov. 11.
 19. III. quando demonstras amo-
 rem, & non solum non amas, sed etiam
 odio habes, quæ fictio pessima est, quia
 est fictio proditoris. *Va qui potum dat
 amico suo miscens fel.* Abac. 2. fieri
 potest causâ aliquâ honestâ, ut quis
 certus amoris præ se ferat, quàm reve-
 ra habeat, sicut Christus, ut nos exem-
 plo crudiret, sic egit, quasi minus ama-
 ret. Matrem suam sanctissimam: *Quo-
 mō Mater mea? sed non potest ama-
 re matris, quàm foris ostendat: Dilectio
 sine simulatione, non sine dissimulatione,
 sed sine simulatione.* Rom. 19. v. 9.

5. Considera, quomodo Christus
 nos amavit non solum veraciter, sed
 etiam gratuito, quia nos amavit absq;
 ullo suo vel levissimo emolumento, o-
 mnes illam gloriam, quam ut Redem-
 ptor à Patre tuo consecutus est, pote-
 rat, si vellent, atque consequi solo titulo
 Filii naturalis, sancti, innocentis, im-
 polluti, segregati à peccatoribus: atq;
 ideo, si nos amavit, sponte suâ, & quia
 ita placuit, amavit. *Sanabo contritio-
 nis eorum, diligam eos spontaneè.* Ose.
 14. v. 15. non amavit, quasi ullum à
 nobis accepisset beneficium, cum po-
 tuit innumeris sit affectus injuriis: nec
 amavit, quod beneficium sperater,
 quia videbat à se amari homines par-
 tum ingratos, parim impotentes: atq;
 ita amavit amore benevolentia, qui
 possit esse, limpido maxime que
 sincero, quia non solum utilitatem no-

stram procuravit ut suam, sed unice
 procuravit nostram. *Christus non sibi
 placuit.* Rom. 15. v. 3. Tu vero quàm
 procul abes ab amore tã pulchro! *Cha-
 ritas non quarit, quæ suæ sunt.* 1. Cor. 13.

6. Considera denique, quomodo
 Christus nos amavit non solum gratui-
 tō, sed & fortissimè in finem usque:
*Cum dilexisset suos, qui erant in Mundo,
 in finem dilexit eos.* Jo. 13. v. 1. Non erat
 ejus amor, qualis plerumque solet esse
 mortalium, amor inconstans, amor in-
 stabili, sed semper fortissimus, etiam
 in Cruce, nam vel in ipsâ Cruce roga-
 vit Patrem pro illis carnificibus, pro
 illis crudelibus, qui tantâ rabie eum
 confixerunt: *Pater dimitte illis: non
 enim sciunt, quid faciunt.* Luc. 23. v. 34.
 atque ideo non solum erat fortis usq;
 ad mortem, sed fortis ut mors, imò for-
 tior morte ejus dilectio, fortis ut mors,
 quia nō est passus se vinci à morte, ut
 amorē deponeret, nec quidē erga eos,
 qui illâ inferebant: & fortior morte,
 quia eam vicit pro illis etiam morien-
 do. Quam tu firmitatem habes in a-
 mando proximo? *omni tempore diligit,
 qui amicus est.* Prov. 17. & ideo qui a-
 mare nescit nisi ad tempus, non est a-
 micus, nec illo quidem tempore, quo
 amat. Istæ sunt quinque prerogati-
 væ, quas habuit amor Christi, nobis i-
 mitabiles. Unde cum audiveris de-
 inceps dici: *Hoc est preceptum meum,
 ut diligatis invicem, sicut dilexi vos,* sta-
 tim intelliges, quid inferre voluerit,
 cum dixit: *sicut.* dicere voluit: *Re-
 tē, efficaciter, veraciter, gratuito, immo-
 biliter,* quæ sunt capita, ad quæ cetera
 demum

demum omnia reducuntur. solum hinc observa mutuum inter nos amore merito longè majorem esse oportere, si foret possibile, quàm fuerit erga nos Amor Christi, quia ista inter nos conjunctio maxime nobis prodest vel, ad ipsam beatitudinis aeternae consecutionem. *Frater, qui adjuvatur à Fratere, quasi civitas firma.* Prov. 18. v. 19. cum se solo quisque debilissimus existat: porro Christus tantum poruerit solus, quantum cunctis colligatus

hominibus: unde ille propriè amavit amore Patris, nos porro tres invicem diligimus. Nam ergo magnopere mirandum, quod esse sic Christo proprium prodest Exemplum, ut ad amorem nostrum incitet? imò verò si etiam foret obligatio diligendi invicem, tandè esset, ut eam nobis imponere tantum afferret nobis emolumentum hic amor.

☉ (o) ☉

XIV.

Iustorum anima in manu DEI sunt, & non tanget illos tormentum mortis. Visi sunt oculis insipientium mori, & astimati afflictio exitus illorum, & quod à nobis est iter exterminian, autem sunt in pace. Sap. 3. v. 1.

Considera, quomodo Justus, quamdiu vivunt, aliud non agant, quàm ut animam suam continuò DEO offerant: Unde, quemadmodum Sacerdos Hostiam manibus sustinet, cum illam ad aram offert his vocibus: *suscipe sancte Pater hanc immaculatam hostiam* &c. ita Justus dicitur ad hunc finem animam quoque suam tenere manibus: *Anima mea in manibus meis semper.* Ps. 118. v. 109. Finito deinde actu oblationis, quod sub vitæ exitum contingit, transit anima de manibus Justus ad manus DEI, sicut & hostia, cum fuerit oblata, transit de manibus Sacerdotis. atque hæc est propria ratio, ob quam dicitur hoc loco: *Iustorum anima in manu Dei sunt.*

quia hinc, uti contextus ostendit, est de Justis, qui jam finierunt vitam, atque adeò oblationem suam offerunt DEO. quamdiu vivunt, non dicitur Dominus manus suas imponere animabus: *Prospice me manum tuam.* Ps. 138. v. 5. quod est tempus eas protegendi: post mortui fuerint, rectius dicitur manus illorum suis imponere manibus: tunc non est tempus eas protegendi sed suscipiendi: & in quem transit, ut blandè habeat, ut dicitur, *ut coronet quatuor m. triumphales.* O te beatissime, tu quoque fueris ex eorum numero Justorum, qui continuò DEO tantam acceptam animæ suæ oblationem